

Projekt „Digitalne, inovativne i zelene tehnologije”

Uprava za znanost i tehnologiju

Sektor za programe i projekte Europske unije

Ana Varjačić, načelnica sektora

Ivana Dubovečak, vanjska stručnjakinja

DIG-IT – Zajam Svjetske banke

- Ugovor o zajmu između Republike Hrvatske i Svjetske banke za projekt „**Digitalne, inovativne i zelene tehnologije**“ potpisani je 28. lipnja 2023. godine – djelotvornost Ugovora 28. listopada 2023.
- **Ukupna vrijednost zajma:** 106 mil. EUR
- **Trajanje:** 5 godina

DIG-IT odgovara nacionalnim prioritetima

Nacionalni prioriteti

Strategija pametne specijalizacije 2029.

Nacionalni plan oporavka i otpornosti

Pristupanje RH u OECD

Višegodišnji finansijski okvir 2021.-2027.

Projekt DIG-IT

1. Jačanje institucionalnih kapaciteta za provođenje digitalnih i zelenih istraživanja i inovacija

2. Programi za istraživanje i inovacije u području digitalizacije i zelenih tehnologija

DIG-IT projekt – Ciljevi projekta

- **Unaprijediti** istraživanja i inovacije s usmjerenjem na digitalne i zelene tehnologije poboljšanjem institucionalne infrastrukture i uspješnosti istraživanja istraživačkih organizacija i poduzeća
- **Upotpuniti** planirani finansijski okvir za IRI i podržati pripremu ili podignuti na višu razinu projekte i sheme koji će se provoditi s pomoću EU sredstava

➤ finansiranje istraživanja i razvoja u oblasti digitalnih i zelenih tehnologija

i i zelenoj tražnji

Projekt se sastoji od dvije komponente:

- **Komponenta 1 – „Omogućavanje institucionalnih uvjeta za istraživanja i inovacije u području digitalnih i zelenih tehnologija” – 66 mil. EUR**
  - ➡ *Jačanje kapaciteta institucija za poticanje i provedbu digitalne i zelene agende*
  - ➡ *Jačanje učinka IRI financiranja*
- **Komponenta 2 – „Programi za istraživanja i razvoj u području digitalizacije i zelenih tehnologija” – 40 mil. EUR**
  - ➡ *Financiranje komplementarnih instrumenata koji podržavaju usvajanje i stvaranje digitalnih i zelenih tehnologija*

DIG-IT – Komponenta 1

1.1. Jačanje institucionalne infrastrukture za politiku istraživanja i inovacija

- *pomoć u kreiranju, provedbi i praćenju IRI financiranja*
- *pomoć u provedbi programskih ugovora (sustav kontrole i praćenja)*
- *pomoć prijaviteljima u pripremi projektnih prijedloga*
- *ulaganje u istraživačko tehnološku infrastrukturu*

1.2. Jačanje učinkovitosti financiranja istraživanja i inovacija

- *pomoć u poboljšanju učinkovitosti programa za razvoj ekosustava za potporu inovacijama*
  - *nove pilot intervencije u području IRI*
- *online dijagnostički alat za digitalne i zelene tehnologije*
- *tehnološko izviđanje kako bi se korisnici povezali s postojećim istraživačkim kapacitetima i infrastrukturom te povezana provedba manjih istraživačkih aktivnosti*
- *poticaji za profesionalizaciju istraživačkih centara u cilju poboljšanja operativnih i upravljačkih kapaciteta*

DIG-IT – Komponenta 2

2.1. Podrška za pretkomercijalno istraživanje i razvoj u području digitalnih i zelenih tehnologija – 25 mil. EUR

- a) Bespovratna sredstva za primjenjena istraživanja *do 300.000 EUR za kolaborativne projekte – 10 mil. EUR istraživačkih organizacija i poduzeća*
  - *rane faze tehnološke spremnosti*

- b) Program „*Izazovi za inovativna rješenja u području digitalizacije i zelene tranzicije*” – **15 mil. EUR**
  - *do 6.000.000 EUR za istraživačke aktivnosti koje teže rješavanju složenih izazova, primjenom ciljano orijentiranog pristupa koji oblikuje tržište (primjer misije: postizanje ugljične neutralnosti do 2030.)*
  - *sredstva za financiranje istraživačkih misija s ambicioznim i vremenski ograničenim ciljevima*

2.2. Program sinergija – 15 mil. EUR

- *financijska sredstva za potporu projektima kojima je dodijeljen Pečat izvrsnosti programa Obzor Europa*
- *bespovratna sredstva projektima u iznosu od 50.000 do 3.000.000 EUR*

USPOSTAVA PROJEKTA

- **Jedinica za provedbu projekta** engl. *Project Implementation Unit (PIU)* unutar MZO za vođenje i koordinaciju projektnih aktivnosti, cjelokupnu implementaciju okolišnih i društvenih standarda
  - voditelj projekta, stručnjak za nabavu, stručnjak za finansijsko upravljanje, stručnjaci za praćenje i evaluaciju, komunikaciju i angažman građana te ekološka i socijalna pitanja
- **5 timova stručnjaka** u određenim tehničkim područjima interesa i za specifične aktivnosti komponente
  - Design and Implementation team, Help Desk team, Horizon Europe Unit team, M&E Policy Analysis Unit team, Performance-based Funding team
- uspostaviti će se **Upravni odbor projekta** engl. *Project Steering Committee(PSC)* koji će pružati strateško vodstvo i međuministarsku koordinaciju
- podrška **Svjetske banke** u provedbi projekta

OKOLIŠNA I SOCIJALNA PITANJA

➤ Nacionalno zakonodavstvo

- Zakon o zaštiti okoliša, Zakon o zaštiti prirode, Zakon o zaštiti zraka, Zakon o gospodarenju otpadom, Zakon o vodama, Zakon o zaštiti od buke, Zakon o energetskoj učinkovitosti, Zakon o klimatskim promjenama i zaštiti ozonskog sloja, Zakon o radiološkoj i nuklearnoj sigurnosti, Zakon o gradnji, Zakon o radu, Zakon o zaštiti na radu, Zakon o zaštiti od požara, Zakon o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara...

➤ Zahtjevi Svjetske banke

- Smjernice svjetske banke za zaštitu okoliša, zdravlje i sigurnost *engl. Environmental, Health and Safety Guidelines (EHSG)*
- Okolišni i društveni standardi Svjetske banke *engl. World Bank Environmental and Social Standards (ESS)*
- Dobra međunarodna industrijska praksa *engl. Good International Industry Practice (GIIP)*

OKOLIŠNA I SOCIJALNA PITANJA

Okolišni i socijalni okvir primjenjiv je na komponente:

1.1. Jačanje institucionalne infrastrukture za politiku istraživanja i inovacija

- građevinski radovi male do srednje veličine u već razvijenim i urbaniziranim područjima
- tehnička pomoć za izgradnju kapaciteta za dizajn, implementaciju i istraživačkih i inovacijskih programa

1.2. Jačanje učinkovitosti financiranja istraživanja i inovacija

- ograničen utjecaj na okoliš kao rezultat podržanog plana bespovratnih sredstava

2. 1.Potpore za pretkomercijalno istraživanje i razvoj u području digitalnih i zelenih tehnologija

2.2. Program sinergije

- utjecaji na okoliš malih razmjera, uglavnom ograničen na postojeće istraživačko-razvojne laboratorije

OKOLIŠNA I SOCIJALNA PITANJA

- **Okvir za upravljanje okolišnim i društvenim pitanjima, engl. Environmental and Social Management Framework (ESMF)**
- **Plan uključivanja dionika, engl. Stakeholder Engagement Plan (SEP)**
- **Plan upravljanja radom, engl. Labor Management Procedure (LMP)**

OKVIR ZA UPRAVLJENJE OKOLIŠNIM I SOCIJALNIM PITANJIMA

engl. Environmental and Social Management Plan (ESMF)

- instrument dubinske analize ekoloških i socijalnih pitanja, za osiguranje provedbe projekta u skladu s politikama i smjernicama Svjetske banke te nacionalnim propisima
- služi upravljanju okolišem i sigurnošću tijekom projektiranja, implementacije i praćenja projektnih aktivnosti te definira provedbu institucionalnih odgovornosti različitih dionika uključenih u provedbu projekta
- daje pregled primjenjivih ekoloških i društvenih politika Svjetske banke te institucionalni i pravni okvir Republike Hrvatske
- prikazuje institucionalnu procjenu i ocjenu kapaciteta vezanu uz okoliš i društveno upravljanje projektom
- opisuje načela, ciljeve i pristup koje treba slijediti pri procjeni okolišnih i socijalnih rizika i utjecaje projektnih aktivnosti te projektiranje ekoloških i društvenih mjera ublažavanja

OKVIR ZA UPRAVLJENJE OKOLIŠNIM I SOCIJALNIM PITANJIMA

engl. Environmental and Social Management Plan (ESMF)

Kratak pregled ESMFa:

1. Pozadina projekta
2. Opis projekta
3. Osnovne informacije o okolišnim i socijalnim problemima
4. Nacionalno zakonodavstvo iz područja zaštite okoliša i socijalnih pitanja i institucije relevantne za provedbu projekta
5. Osnovne informacije o okolišnim i socijalnim standardima Svjetske banke
6. Preliminarna usporedna analiza nacionalnog zakonodavstva i relevantnih ESS
7. Pregled ključnih potencijalnih okolišnih i socijalnih rizika i potencijalni utjecaji
8. Ublažavanje potencijalnih utjecaja
9. Postupci okolišne i socijalne revizije (za podprojekte)
10. Postavke provedbe projekta
11. Žalbeni mehanizam
12. Prilozi

OKVIR ZA UPRAVLJENJE OKOLIŠNIM I SOCIJALNIM PITANJIMA

engl. Environmental and Social Management Plan (ESMF)

Okolišni i društveni standardi Svjetske banke relevanti za DIG-IT projekt:

ESS1 - Procjena i upravljanje ekološkim i društvenim rizicima i utjecajima

ESS2 - Rad i radni uvjeti

ESS3 - Učinkovitost resursa, sprječavanje i upravljenje onečišćenjem

ESS4 - Zdravlje i sigurnost zajednice

ESS6 - Očuvanje bioraznolikosti i održivo upravljanje živim prirodnim resursima

ESS8 - Kulturna baština

ESS10 - Uključivanje dionika i otkrivanje informacija

OKVIR ZA UPRAVLJENJE OKOLIŠNIM I SOCIJALNIM PITANJIMA

engl. Environmental and Social Management Plan (ESMF)

umjereni ekološki i društveni rizik

Ekološki rizici (tipični za građevinske radove malog opsega, predvidivi i lako ublaživi)

- prašina i buka
- upravljanje građevinskim otpadom
- slučajno prolijevanje onečišćujućih tvari
- upravljanje opasnim materijalima
- smetnje u prometu
- onečišćenje podzemnih ili površinskih voda
- onečišćenje tla ili erozija
- utjecaji na lokalitete kulturne baštine
- ograničen rizik za biološku raznolikost

OKVIR ZA UPRAVLJENJE OKOLIŠNIM I SOCIJALNIM PITANJIMA

engl. Environmental and Social Management Plan (ESMF)

Socijalni rizici

- rizici vezani za građevinske radove (rizici za zdravlje i sigurnost zajednice, izloženost radnika i osoba u zgradama opasnim materijalima, nesigurni radni uvjeti, loša praksa zaštite zdravlja i sigurnosti na radu, uključujući one koje ne sprječavaju zaraze...)
- sporovi oko intelektualnog vlasništva
- područja koja javnost doživljava kao osjetljiva
- utjecaj na postojeće komercijalne aktivnosti koje bi mogle biti pod negativnim utjecajem ili se postupno ukinuti uvođenjem nove tehnologije

OKVIR ZA UPRAVLJENJE OKOLIŠNIM I SOCIJALNIM PITANJIMA

engl. Environmental and Social Management Plan (ESMF)

Svaki potprojekt i njegove aktivnosti moraju proći ekološki i društveni pregled i procjenu u skladu s ESMF-om, integrirati aktivnosti uključivanja dionika uključujući konzultacije i povratne informacije, sljedeći proces od 5 koraka:

1. „E&S screening” i klasifikacija rizika
2. Priprema podprojekta
3. Priprema i objava E&S instrumenata (ESMP, ESMP Checklist...) i javne konzultacije
4. Integracija E&S instrumenata u dokumentaciju za nadmetanje
5. Provedba, nadzor projekta, praćenje i izvješćivanje

PLAN UKLJUČIVANJA DIONIKA

engl. Stakeholder Management Plan (SEP)

- identificiranje relevantnih dionika projekta
- definiranje strategije angažmana svakog dionika
- definiranje načina uključivanja dionika tijekom trajanja Projekta te metoda koje će se koristiti kao dio procesa
- ocrtavanje odgovornosti MZO, HRZZ i drugih aktera u provedbi projekta
- omogućava procjenu razine interesa dionika i njihovu potporu Projektu te omogućava da se stavovi dionika čuju i uzmu u obzir već u ranoj fazi provedbe projekata
- osigurava funkcionalni mehanizam za rješavanje pritužbi/povratne informacije od korisnika

PLAN UKLJUČIVANJA DIONIKA

engl. Stakeholder Management Plan (SEP)

Kratak pregled SEPa:

1. Uvod/opis projekta
2. Kratak sažetak prethodnih aktivnosti uključivanja dionika
3. Identifikacija i analiza dionika
4. Program uključivanja dionika
5. Resursi i odgovornosti za provedbu aktivnosti uključivanja dionika
6. Žalbeni mehanizam
7. Praćenje i izvješćivanje

PLAN UKLJUČIVANJA DIONIKA

engl. Stakeholder Management Plan (SEP)

- Rizici dionika procijenjuju se kao **niski**, Projekt ima podršku ključnih političkih aktera i saveznika s važnim reformskim prioritetima koje je istaknula Europska komisija
- **ključni dionici:** Ministarstvo znanosti i obrazovanja, Hrvatska zaklada za znanost, Odbor za upravljanje projektom (PSC), Jedinica za provedbu projekta (PIU), podnositelji zahtjeva i korisnici potpore za IRI projekte, javne istraživačke organizacije, privatne tvrtke, organizacije za podršku poslovanju, istraživači, javno-privatni istraživački konzorciji, lokalne zajednice
- **ostali dionici:** studenti, poduzetnici, znanstvena zajednica, Ministarstvo kulture i medija, Komora arhitekata, mediji i šira javnost, nevladine organizacije
- **ranjivi pojedinci ili skupine/pojedinci ili skupine u nepovolnjem položaju:** projekt je usmjeren na smanjenje rodnog jaza u financiranju istraživanja i inovacija usmjeravajući se na rodno orientirane aktivnosti

PLAN UKLJUČIVANJA DIONIKA

engl. Stakeholder Management Plan (SEP)

Metode komunikacije s identificiranim dionicima:

- prisutnost projekta na internetu; putem tiskanih, on-line i audio-vizualnih i društvenih medija, događaji za podizanje svijesti
- Web stranica DIGIT projekta - informacije o natječajima i iskazima interesa, informacije s promotivnih događanja, radionica i drugih javnih događanja, informacije o žalbenom mehanizmu

PLAN UKLJUČIVANJA DIONIKA *engl.*

Stakeholder Management Plan (SEP)

Planirani program uključivanja dionika:

- aktivnosti planiranja i promidžbe DIG-IT projekta
- inputi i povratne informacije o dizajnu DIG-IT projektnih aktivnosti
- aktivnosti obavještavanja potencijalnih prijavitelja o nadstojećim pozivima za podnošenje prijedloga
- povratne informacije o provedbi projekta
- aktivnosti vezane uz završetak projekta

PLAN UKLJUČIVANJA DIONIKA

engl. Stakeholder Management Plan (SEP)

Žalbeni mehanizam

- proces za primanje, ocjenjivanje i adresiranje pritužbi, povratnih informacija, pitanja i prijedloga građana i pogođenih zajednica te riješavanje istih
- sve pritužbe, upiti i prijedlozi bit će registrirani i slijedit će definirane procedure kako bi se osiguralo učinkovito i pravovremeno reagiranje i provedba korektivnih/preventivnih radnji
- žalbeni mehanizam na razini cijelog projekta - PIU (MZO) - krovni mehanizam
- žalbeni mehanizam HRZZ za komponentu 2 (pritužbe vezane uz odabir istraživačkih organizacija i tvrtki koje će sudjelovati u Projektu), mjeseci izvještaj PIU
- žalbeni mehanizam izvođača građevinskih radova (pritužbe vezane za izvođenje građevinskih radova), mjeseci izvještaj PIU
- e-mail adresa na web stranici projekta: digit@mzo.hr

PLAN UPRAVLJANJA RADOM

engl. Labor Management Procedrue (LMP)

- razrađuje upravljanje projektnim radnicima, u skladu s zahtjevima nacionalnog zakonodavstva i ekološkog i socijalnog standarda ESS2
- odnosi se na način na koji će se ESS2 primjenjivati na različitim kategorijama projektnih radnika i postavlja zahtjeve upravljanja svojim radnicima za treće stranke
- **rad na projektu:** zaposlenici Ministarstva znanosti i obrazovanja, vanjski stručnjaci i i ugovoreni izvođači/podizvođači (za građevinske radove)

PLAN UPRAVLJANJA RADOM

engl. Labor Management Procedure (LMP)

Kratak pregled LMPa:

1. Pregled upotrebe rada na projektu
2. Procjena ključnih potencijalnih rizika na radu
3. Kratak pregled radnog zakonodavstva: uvjeti i odredbe
4. Kratak pregled radnog zakonodavstva: zaštita na radu i sigurnost
5. Odgovorno osoblje
6. Politike i procedure
7. Dob za rad
8. Žalbeni mehanizam
9. Upravljanje izvođačem radova
10. Radnici za primarnu opskrbu

HVALA NA PAŽNJI!

PITANJA